

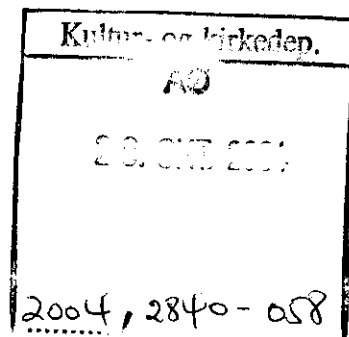
Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene

et regjeringsoppnevnt rådgivende organ

www.kim.no

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Deres ref: 2004/2480 AØ GP
Vår ref:
Dato: 21.10.04

Høringsvar:

Forslag om endring i forskrift om trossamfunn, forskrift om tilskott til uregistrerte trossamfunn, forskrift om tilskott til livssynssamfunn.

I denne saken fremmer departementet et forslag til hvordan tilskott til tros- og livssynssamfunn skal kvalitetssikres i forhold til medlemstall.

Forslaget innebærer at tilskottet baseres på at tros- og livssynssamfunn innleverer en oversikt over personnumre til de personer det søkes tilskott for. Dersom flere søker om tilskott for samme person, utbetales ikke tilskott. Etter at kontrollen er gjennomført, sletter Brønnøysundregisterene personnummeroversikten.

Registrering av personers religiøse tilknytning er et sterkt virkemiddel som ikke bør forekomme i Norge. Mulighetene for misbruk er dessverre store. Forslaget kan virke særlig uheldig fordi registrering av enkeltpersoners religionstilknytning settes i system av det offentlige til tross for at registreringen skal være midlertidig og dataene skal slettes etter kontrollen er foretatt.

KIM har tidligere uttalt seg i denne saken i 2003. KIM stilte seg positivt til at tilskottsordningene blir lagt opp slik at dobbeltregistrering unngås. Alle parter vil etter KIMs mening ha fordeler av at tilskottsordningen praktiseres på en ryddig måte både av departementet og av det enkelte trossamfunn. I forrige høringsrunde gikk det ikke klart fram hvilke konkrete tiltak departementet vil gjennomføre.

I KIMs høringsuttalelse het det:

- “1. KIM understreker at det ikke finnes noen lov som forhindrer en person fra å være registrert i flere trossamfunn samtidig, og videre at en person ikke er pliktet å melde seg ut av ett trossamfunn ved innmelding i et annet.*
- 2. For å unngå misforståelser, beskyldninger om juks, og lignende, er det viktig å ha klare kjøreregler. Dette gjelder for alle deler av prosessen, fra harmonisering av regelverk, datahåndtering, rutiner for kontroll og håndtering av dobbeltregistrering.*

3. *Sist men ikke minst, for at klare kjøreregler skal ha noen funksjon, er det avgjørende at informasjonen til de relevante instanser er utfyllende, korrekt og at den er disse i hende på et hensiktsmessig tidspunkt.* ”

I tillegg til dette er det en del problemstillinger som kommer opp:

- Det er selvfølgelig rimelig at ikke flere trossamfunn skal få tilskott for samme person. Men det kan hende at tilskottet kan deles mellom de aktuelle trossamfunn.
- Det er all grunn til å tro at mange personer står registrert som medlemmer i statskirken uten å være klar over det. - Vi vet at det tidligere har forekommet feil av denne typen fordi Statskirken til tider har bokført alle personer som er født i riket og ikke er meldt ut av statskirken, som medlem. Dersom en person på denne måten er feilaktig ført som medlem av statskirken og melder seg inn i et annet trossamfunn, vil man trolig aldri få vite at det har forekommet feil.
- Det finnes pr. i dag ingen måte for det enkelte trossamfunn å kontrollere at personer som er registrert som medlemmer, ikke *også* er medlem andre steder, og heller ingen måte for enkeltindividet å angi hvilke trossamfunn som skal få tilskott. Dersom det forekommer feil vil ikke det systemet som foreslåes av departementet hjelpe trossamfunnene til å rydde opp, heller tvert imot.
- I tilfelle dobbelføring, kan ikke KIM se at myndighetene vil kunne gi tilbakemelding til de aktuelle trossamfunnene om hvilke personer som er dobbelført, eller hvilke andre trossamfunn det gjelder – også her av personvernshensyn.
- Det vil, derimot, være mulig for myndighetene å gi melding til vedkommende som er dobbelført om hvilke trossamfunn som har oppgitt ham/henne som medlem, slik at medlemmet kan rydde opp.
- Av hensyn til personvern bør ikke trossamfunnene ha anledning til å utlevere medlemmers personnummer uten medlemmers samtykke. Departementet drøfter ikke dette i sitt høringsdokument.
- Dersom ulike aktører har tilgang til et personnummer, for eksempel til et medlem som har gått over til et annet trossamfunn, vil det være enkelt for det ”forlatte” trossamfunn å hindre at det utbetales tilskott til ”riktig” trossamfunn.
- Ordlyden i forslaget er noe uklar på hva skjer når en person er dobbelført. Kontaktutvalget tolker det slik: om en person søkes tilskott for av flere trossamfunn, får ingen utbetalt tilskott.
- Per i dag vet vi lite om hvor omfattende dette problemet er – om det er snakk om flere hundre eller flere tusen personer.

På den ene siden vil alle trossamfunn ha fordeler av at dobbelregistrering ikke forekommer og at feil rettes. På den andre siden kan ikke Kontaktutvalget se at det forslag som fremmes her, vil føre til en generell opprydding, men bare til at det vil utbetales tilskott for færre personer.

Konklusjon:

KIM har tidligere uttalt at det er på tide å rydde opp i rotet omkring medlemsgrunnlaget til tros- og livssynssamfunn, og stiller seg fortsatt positiv til departementets intensjon om å medvirke til en slik opprydding.

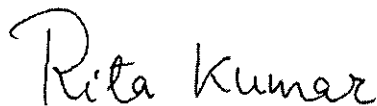
KIM kan imidlertid ikke støtte forslaget i denne høringssaken. Hovedårsaken til dette er at forslaget innebærer en årlig registrering av enkeltpersoners tro. Hensynet til personvern og privatlivets fred er for viktig til at man kan tillate en kontinuerlig systemisk registrering.

Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene

Dernest kan KIM ikke godta at kontrollordningen ikke legger til rette for en opprydding – dvs systemet vil kunne avsløre feil, uten å kunne gi tilbakemelding om hvilke feil bør rettes opp.

KIM anbefaler departementet å arbeide videre med andre strategier for å kvalitetssikre arbeidet med tilskott til tros- og livssynssamfunn. KIMs mening er at dette bør skje gjennom et samarbeid mellom tros-og livssynssamfun, den norske kirken og myndighetene.

Med vennlig hilsen

Rita Kumar

Leder Kontaktutvalget

Steven Meglitsch,
rådgiver